

ת"פ 16556/04/17 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד אנ אנד אמ שמירה ונקיון בע"מ, מוראד ג' אראדת

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 16556-04-17 בית המכס ומע"מ ירושלים נ' אנ
אנד אמ שמירה ונקיון בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט ירון מינטקביץ
בעניין: בית המכס ומע"מ ירושלים - המאשימה ע"י
עו"ד אחינועם צוריאל

נגד

1. אנ אנד אמ שמירה ונקיון בע"מ
2. מוראד ג' אראדת - הנאשמים ע"י עוה"ד
נסרי עאמר ומוסטפא יחיא

גזר דין

רקע

נאשמת מס' 1 (להלן: **החברה**) היא חברה העוסקת בתחום הניקיון והוקמה בשנת 2009. נאשם מס' 2 (להלן: **הנאשם**) היה בעל המניות בחברה ומנהלה הפעיל בתקופה הרלוונטית לאישום. לצד זאת, עבד הנאשם כעשר שנים כמנקה כובעים בחנות בשם "פרסטר", עד שנת 2012.

במהלך התקופה שבין חודש ינואר 2010 ועד אוקטובר 2014 כלל הנאשם בספריה של החברה עשרות רבות של חשבוניות כוזבות של כעשרה עוסקים שונים, עמם לא ביצעה החברה כל עסקה, וזאת על מנת להתחמק מתשלום המס בו היתה החברה חייבת. הנאשם השתמש בחלק מהחשבוניות הכוזבות לצורך ניכוי תשומות אף לאחר שהחלה החקירה בעניינו, ולמרות שמנהלת החשבונות של החברה סרבה לכלול את החשבוניות בספרי החברה.

על מנת להסוות את מעשיו ולגרום לכך שספרי הנהלת החשבונות של החברה ישקפו מצג כוזב של פעילות עסקית תקינה, הוציא הנאשם צ'קים של החברה לפקודתם של חלק מן העוסקים אשר ניכה חשבוניות כוזבות שלהם, אך פרט אותם למזומן. כמו כן הנאשם רשם בספרי החברה כאילו צ'קים אותם קיבלו הוא ואחיו, ירשמו כאילו התקבלו מספקים שונים כנגד החשבוניות הכוזבות.

סך הכל השתמשו הנאשמים בחשבוניות פיקטיביות בסכום כולל של למעלה מ- 24 מיליון ש"ח, אשר סכום מס הערך המוסף הכלול בהן ונוכה שלא כדין היה למעלה מ- 3.6 מיליון ש"ח.

בשל מעשיהם אלה הורשעו הנאשמים בעבירות של ניכוי תשומות ללא מסמך כדין בכוונה להתחמק מתשלום מס ומעשי מרמה ותחבולה על מנת להתחמק מתשלום מסים.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לסכום המס הגדול שהנאשם התחמק מלשלמו ולכך שהמחדלים בתיק לא הוסרו וחוב המס הוא חוב אבוד. עוד הפנתה לכך שמלבד השימוש בחשבוניות כוזבות הנאשם דאג לרישום כוזב של תשלומים ותקבולים בספרי החברה. לאור אלה ביקשה להשית על הנאשם עונש של ארבעים ושניים חודשי מאסר בפועל וקנס כספי בסך 350,000 ש"ח.

ב"כ הנאשמים הפנו להודאתו של הנאשם, העדר הרשעות קודמות ונסיבותיו האישיות, אשר פורטו בהרחבה בתסקיר שירות המבחן. לטענתם, הנאשם הוא אדם חסר ידע, אשר פעל תחת הכוונה של אחרים, אשר ניצלו את תמימותו, אך לא הועמדו לדין כלל. עוד טענו, כי הנאשם לא הפיק כלל רווחים מן העבירות וכי בכוונתו לקבל הלוואה על מנת לשלם את חוב המס.

הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט, ואמר כי הוא אב לשלושה ילדים וכי צפוי להוולד לו ילד רביעי. לדבריו עבד 12 שנה כקופאי בחנות, עד שבאו אנשים וניצלו אותו ואמרו לו "שזה כסף נקי".

מתחם העונש ההולם

הנאשמים ניכו שלא כדין תשומות בסכום כולל של כ- 3.6 מליון ש"ח. הם פעלו בצורה שיטתית ומאורגנת, תוך שימוש בעשרות רבות של חשבוניות כוזבות של כעשרה עוסקים שונים, לאורך תקופה של כמעט ארבע שנים. המעשים נעשו בתחכום, תוך יצירת מערך חשבונאי כוזב, והמשיכו גם לאחר שהנאשם נחקר בגין העבירות ואף הוזהר על ידי מנהלת החשבונות של החברה. מכל בחינה אפשרית, מעשים אלו מהווים שליחת יד לקופת הציבור בדרכי מרמה וערמה.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשמים, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הצבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע אחרים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם חברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריון המס ככל עבריון אחר שולח ידו ברכוש חברו -

בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריין המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עבריין רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון הערכי והמוסרי שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל ממשי בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בורסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר את מבצעייהן. הפסיקה שמה דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מעבירות אלו. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העבריין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרוור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג

2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

נתתי דעתי לטענת ב"כ הנאשם, כי "גורמים אחרים" היו מעורבים בביצוע העבירות. אכן, העובדה שלצד עבודתו כמנקה כובעים ניהל הנאשם את החברה, אשר הפיקה הכנסות של עשרות מיליוני שקלים, מעלה שאלה ונותנת בסיס לאפשרות שלא פעל לבדו, אלא יחד עם אחרים. אך גם אם אצא מהנחה שהנאשם שימש איש קש בעבור אחרים, אין הדבר מצדיק הקלה של ממש עם הנאשם, שהרי גם "איש קש" ממלא תפקיד במערך ההונאה, ובלעדיו לא יבצעו אותם "גורמים אחרים" את העבירות. במיוחד דברים אמורים לאור העובדה שהנאשם לא נקב בשמותיהם של אותם "גורמים אחרים", אלא ממשיך עד היום למלא את תפקידו, לחצוץ בינם ובין הרשויות. ר' למשל רע"פ 4791/08, נפתלי כהן נ' מדינת ישראל:

אף אם נקבל את טענת המבקש כי היה איש קש עבור אותו רבי אשר ניהל בפועל את החברה, אין זה ברור כלל וכלל כי יש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו. אדם המאפשר במודע כי יעשה בו שימוש כ"איש קש", היינו עומד בחזית העבירה על מנת שאליו תפנה האצבע המאשימה מה לו כי ילין על ש"תוכניתו" התגשמה"

וכן ר' עפ"ג (ת"א) 51807-12-15 יוסי לטין.

בקביעת מתחם העונש ההולם, יש להביא את סכום המס הגבוה שנוכה שלא כדין (3.6 מליון ש"ח), השימוש בחשבוניות של עשרה עוסקים שונים ופרק הזמן המשמעותי בו בוצעו העבירות (כארבע שנים). לאור כל אלה, מתחם העונש ההולם את המעשים בהם הורשעו הנאשמים הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין שנתיים ועד ארבע וחצי שנים, מאסר מותנה וקנס. ור' עפ"ג 21791-08-17, ג'ודה מואמנה נ' מדינת ישראל, שם אושר מתחם דומה שנקבע בנסיבות קרובות מאוד.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירה

הנאשם בן 36, נשוי ואב לשלושה. כיום עובד כסדרן בחנות ירקות. אין לחובתו הרשעות קודמות.

תסקיר שירות המבחן מפרט את תולדות חייו של הנאשם. בין היתר צוין כי הנאשם עבד כמנקה כובעים, אך בריאותו נפגעה כתוצאה מכך.

מהתסקיר עולה, כי הנאשם מקבל אחריות חלקית למעשיו, ומסביר אותם בכך שאדם אחר הציע לו לפתוח עסק על שמו. לפי דברי הנאשם לשירות המבחן, תחילה סבר שמדובר בעסק לגיטימי ורק בהמשך הבין שמדובר בחברת קש, אך בשל הרווח הקל "זרם" עם המצב והמשיך.

להערכת שירות המבחן, ההליך הביא להרתעת הנאשם, חידד לו את הגבולות וכיום הנאשם מבין את הפסול בהתנהגותו, ואין מדובר במי שפיתח צורת חשיבה עבריינית, אלא באדם בעל שאיפות לחיים תקינים.

לאור כל אלה, המלצת שירות המבחן היא לנקוט גישה שיקומית ולהמנע מהטלת מאסר בפועל, ולכל היותר להשית על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות.

דין והכרעה

עמוד 4

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו, הפנמתו את הפסול שבמעשיו (גם אם באיחור) והערכת שירות המבחן, כי הוא שואף לנהל חיים תקינים ואין לו דפוסים עברייניים מושרשים.

מנגד, לחובת הנאשם עומדת העובדה שחוב המס לא שולם ומדובר בחוב אבוד - ומדובר בסכום משמעותי ביותר, של כ- 3.6 מיליון ש"ח, אשר נגרע מקופת המדינה בשל מעשיו של הנאשם. לא נתתי כל משקל לדברי הנאשם ובא כוחו בדבר רצונו של הנאשם לשלם את חובו. מדובר בחוב של מיליוני שקלים, אשר לא שמעתי כל הסבר כיצד יפרע אותו הנאשם, ואין ספק כי מדובר בחוב אבוד.

ר' בהקשר זה רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 727, 721 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 218-217 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברין מטרתה להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כיצד בבית משפט השלום בקביעתו כיאתאי-הסרת המחדל מצידו של המבקש שישלשקול לרלוונטיות לחומרה, ואין לקבל את הטענה כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את המחדל.

במקרה שלפני נכון עוד יותר שלא לתת משקל לסיבה מדוע לא שולם חוב המס, שהרי המס נגבה על ידי הנאשמים מלקוחותיהם והיה עליהם להעבירו לקופת המדינה. הנאשם בחר להשאיר את סכום המס תחת ידו והשתמש בחשבוניות פיקטיביות על מנת להתחמק מלשלמו, וכיום אינו יכול להשמע בטענה שאין בידו לשלמו.

לאור האמור למעלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר הנמצא בצידו הנמוך של מתחום העונש ההולם, אך לא בתחתיתו. אעיר, כי המלצת שירות המבחן להמנע מהשתת מאסר, רחוקה מאוד מלבטא את חומרת מעשיו של הנאשם, חורגת מאוד ממתחם העונש וכלל אינה הולמת את נסיבות המקרה.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

החברה

קנס בסך 500 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.6.18.

הנאשם

א. שלושים חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 1.7.18.

עמוד 5

- ב. שבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 100,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.9.18.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירותבתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן כליאה ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט אייר תשע"ח, 14 מאי 2018, במעמד הצדדים.